

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2019/ SEURANTA 31.12.2019

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Lukiokoulutus

Sopimuksen tarkoitus:

Tällä operatiivisella sopimuksella toimialajohtaja ja palvelualuejohtaja sopivat kasvatus- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuotannon kehittämiseksi. Turun iltalukio tarjoaa aikuislukiokoulutusta sekä vankilaopetusta Saramäen vankilalle. Turun suomenkielinen työväenopisto on kuulunut 1.1.2018 lähtien lukiokoulutuksen ja vapaansivistystyön palvelualueeseen.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Lukiokoulutuksen tehtävänä on tuottaa korkeatasoista koulutusta, mikä antaa kaikille opiskelijoille tasa-arvoisen mahdollisuuden jatko-opintoihin. Lukiossa otetaan säädösten mukaisesti huomioon opiskelijan opiskeluun liittyvät yksilölliset tarpeet. Opetuksessa kehitetään uusimpia pedagogisia menetelmiä, ja lukiokoulutus on laadullisesti valtakunnallista huippua. Turun suomenkielisessä työväenopistossa toteutetaan vapaan sivistystyön koulutusta, jonka tavoitteena on tukea opiskelijoiden aktiivista kansalaisuutta, itsensä kehittämistä ja yhteisöllisyyttä. Työväenopiston rahoitusmuodot ovat valtionosuus, valtionavustus ja opiskelijoiden omarahoitussuudet. Työväenopisto tarjoaa monipuolisesti eri alojen kursseja. Toiminnassa otetaan erityisesti huomioon maahanmuuttajien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutustarpeet.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Lukiokoulutuksessa jatketaan opettajien tietoteknisten taitojen koulutusta. Opiskeluhoitoa vahvistetaan toiminnan uudistamisella. Pedagogisia menetelmiä kehitetään lukioiden välisellä yhteistyöllä ja yhteistyöllä korkeakoulujen kanssa. Työväenopiston toiminnassa otetaan erityisesti huomioon maahanmuuttajien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutustarpeet.

Onko toimintaympäristö kehittynyt odotetusti? Toimintaympäristössä ei ole muutoksia.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä	179	155	174	186					
Opettajat ict koulutuksessa					200	200			
Yo-kirjoitusten arvosanojen ka				4,66	4,88	4,89			
16-vuotiaiden määrä Turun seutukunnassa (ennuste Tilastokeskus)		3580	3525	3392	3339	3462	3537	3465	3522
16-vuotiaiden määrä Turussa (ennuste)		1603	1585	1472	1526	1547	1665	1549	1641

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Lukiokoulutus on valtakunnallisesti kehittämässä lukiokoulutusta ja erityisesti yhteistyössä Espoon, Jyväskylän, Oulun ja Tampereen kaupunkien kanssa. Erityinen painopiste on opettajakunnan digitaalisten taitojen kehittäminen. Lukiokoulutuksessa painotetaan yhteistyötä työelämän ja korkeakoulujen kanssa. Tavoitteena on tutustuttaa rehtorit ja mahdollisimman moni opettaja työelämän toimintamalleihin.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2017	TP 2018	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 30.6.2019	Toteutuma 31.12.2019
Tulot	688	1.408	1.182	678	1.220
Menot	22.036	24.730	24.699	12.415	24.086
Netto	-21.347	-23.322	-23.517	-11.737	22.866
Muutos-%					

*) sisältää suomenkielisen työväenopiston siirtymisen aikuiskoulutukselta

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TP 2017	TP 2018	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 30.6.2019	Toteutuma 31.12.2019
Htv			262	260,9	261,9
Palkat ja palkkiot, 1.000 €	12.042	13.465	13.727	7.063	13.812
Sijaistus, %		53,7	5,3	4,1	66,2
Sairauspoissaolo, %		1,3	1,5	1,9	1,5

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2019 mittari	Toteutuma 30.6.2019	Toteutuma 30.12.2019	Mittarin seurantaväli	Vastuuyksikkö
Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	2.2.1.	Jatketaan rehtorien koulutusohjelmaa yrityksiin ja niiden toimintamalleihin tutustumalla.	Kaikki rehtorit osallistuneet koulutukseen	Toteutunut	Toteutunut	Kerran vuodessa	Palvelualueen jory
Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	2.2.2.	<p>Opettajien tietoteknistä osaamista lisätään järjestelmällisellä tarpeiden vaatimalla koulutuksella. Tutustumista työelämään pyritään edistämään erityisten TET-jaksojen avulla.</p> <p>Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauskäytön lisääminen.</p> <p>Strategista tavoitetta tukevat projektit: 24/7 Monitoimiareena</p> <p>Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt</p> <p>Paikkatieto ja avoin data</p> <p>OpENVälät</p>	<p>Järjestettyjen koulutusten määrä ja osallistujien määrä TET -jaksoille osallistuneiden määrä</p> <p>TVT-koulutuksiin osallistuneiden opettajien määrä</p> <p>Kerttulin lukion tenttiakvaarion käyttäjämäärä</p>		<p>8 opettajaa OPE-TET</p> <p>1 rehtori Rehtori-TET</p> <p>Tenttiakvaariossa pidetty 20 koetta</p>	<p>2 kertaa vuodessa</p> <p>2 kertaa vuodessa</p> <p>kerran vuodessa</p> <p>kerran vuodessa</p>	<p>Palvelualueen jory</p> <p>Rehtori</p> <p>rehtori</p> <p>rehtori</p>
		<p>Lukiolaisten matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen lisääminen</p> <p>Strategista tavoitetta tukevat projektit:</p>			205 opiskelijaa STEAM-kursseilla	kerran vuodessa	rehtori

Tuetaan positiivisen rakennemuutoksen toteuttamista koulutuksen keinoin		Tutoriaalinen oppimisympäristö lyhyen matematiikan opiskeluun STEAM Turku	Pitkän matematiikan opiskelijoiden määrä STEAM-kursseja valinneiden määrä			kerran vuodessa 1956/3245	rehtori
Työelämätaitojen ja yrittäjyysosaamisen vahvistaminen		Opetus- ja ohjaushenkilöstön työelämä-tietoisuuden lisääminen. Esitetään lukion päättävien osaamista ja tietoisuutta jatko-opinnoista ja työelämästä. Tavoitteena tukea ja edistää nopeampia siirtymiä lukio-opinnoista jatko-opintoihin ja työelämään. Strategista tavoitetta tukevat projektit: Lukion työelämäkumppanit Innoheimo	Opettajien työelämäjaksojen määrä Työelämä-agenttiopettajien määrä Yritysten kanssa yhteistyössä toteuttavien kurssien määrä ja niihin osallistuvien lukioalaisten määrä		Työelämä-agentteja 18, kurseja pidetty tai pidetään n. 18	kerran vuodessa kerran vuodessa kerran vuodessa	rehtori rehtori rehtori
Opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen		Opiskelijahyvinvointia lisäävien ohjaus- ja tukitoimien kehittäminen. Strategista tavoitetta tukevat projektit: Eryteisesti lukiossa	Kouluterveyskeskus Uusien, toteuttavien toimintamallien toteutumisen seuranta		Tulokset käyty jorjyssa ja joka luki-ossa erikseen.	joka toinen vuosi	palvelu-aluejohtaja
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	2.2.7 3.1.4	Työväenopisto - nuorten tavoittaminen opiskelijoiksi - työttömien tavoittaminen opiskelijoiksi			Alle 30-v. opiskelijoita 1300 Työtön koulutuksen alussa 700	2 kertaa vuodessa	Rehtori Rehtori

Yksinäisyyden vähentäminen (sisältää mm. maahanmuuttajuuden ja aktiivisen kansalaisuuden)	2.1.3 2.2.1 3.2.3	Työväenopisto <ul style="list-style-type: none"> - maahanmuuttajien kotoutumista tukevat koulutukset - eläkeläisten aktiivisuutta tukevat koulutukset - erityistä tukea tarvitsevien koulutukset - opiskelijoiden osallisuuden lisääminen - matalan kynnyksen kurssit 			Vieraskielisiä 1100 Eläkeläisiä 2600 Tukea kohdistettu 850 tuntia, opiskelijoita 930	2 kertaa vuodessa	Rehtori
---	-------------------------	--	--	--	--	-------------------	---------

Lisätietoja:

Muut

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	TA 2019 mittari	Toteutuma 30.6.2019	Toteutuma 30.12.2019	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös 21.11.2018 §187	Lukion ryhmäkoot pääsääntöisesti alle 40 opiskelijaa	Yli 40 opiskelijan ryhmien määrä		24	kerran vuodessa	Palvelualuejohtaja

Lisätietoja:

4.2 Projektit

Hanke	Projekti	Budjetti	Hyötytavoite/ (business case)	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
	Digitaidot				Syksyllä on toteutettu viime keväänä suunnitellut kurssit mukana olevien opistojen oman valinnan mukaan, sekä suunniteltu ne kevään kurssit, jotka vielä oli suunnittelematta. Opettajat ovat pitäneet kurssien markkinointitempauksia mm. Kaarinan kirjastossa, Hansa-korttelissa, Jyrkkälässä, Kotikunnaassa ja markkinoineet uusia kursseja maakuntaa kiertäessään.
	Erityisesti lukiossa				Syksyn aikana jakettiin lukiokohtaisten ohjauksen ja tuen toimintamallien kehittäminen ja kokeilu käytännössä. Sen lisäksi aloitettiin erityisopettaja Heli Ketovuoren johdolla Turun lukiokoulutuksen ohjauksen ja tuen toimintamallin suunnittelu. Syksyllä tehtiin myös 1. versio Ohjauksen ja tuen työkalupakki lukioihin -sivustosta, jonne projektin toteuttajaorganisaatioiden toimiviksi arvioidut lukiolaisten tukitoimet ja -mallit kuvataan kevään 2020 lopulla. Suunnittelu- ja ohjausryhmien sekä kehittäjäopettajien yhteinen projektin arviointi- ja kehittämispäivä pidettiin 12.12.
	Lukiouudistuksen valmistelu ja toimeenpano Turun lukiokoulutuksessa				Syksyllä 2019 on valittu projektin tavoitteet. Tavoitteiden toteuttamistapojen valintaan on osallistettu opiskelijat, opiskelijakunnat, opiskelijoiden kotiväki, opettajat, rehtorit sekä opiskeluhuollon työntekijät. Lukiouudistuksen linjaukset tehtiin ohjaus- ja projektiryhmien yhteiskokouksessa 16.12.19.
	Turun liikkuva toinen aste				Projekti on edennyt sekä lukioissa että TAI:n koulutaloissa suunnitelmien mukaisesti. Syksyn aikana on päivitetty koulutalo- ja lukiokohtaiset työsuunnitelmat ja aloitettu suunnitelmien mukainen toiminta koordinaattorien ja koulutalojen yhdysopettajien johdolla. Syksyn aikana on hankittu liikkumista edistäviä välineitä, koulutettu henkilökuntaa toiminnallisiin ja liikunnallisuutta edistäviin toimintamalleihin, aloitettu some-markkinointi ja suunniteltiin keväällä toteutettavia liikuntatutor-koulutuksia. Projektin budjettiin tehtiin muutoksia, jotka rahoittaja hyväksyi 10.12. esitetyksen mukaisesti. Projektin ohjausryhmä on kokoontunut kahdesti syksyn aikana.
	Uuden lukion tutoropettajat Turun seudulla				Projektisuunnitelman mukaisesti on syksyllä käynnistetty alueellisen tutoropettajamallin kehittäminen sekä tutoropettajatarpeiden kartoittaminen. Tämän lisäksi on tehty suunnitelma tutoropettajatoiminnan pilotoimisesta alueellisesti kevään 2020 aikana sekä alueellisen tutoropettajatoiminnan toteutus- ja rahoitusmallin juurruttamisesta. Tutoropettajille suunnattu Vertaisohjaamisen ja tutoroinnin koulutus toteutetaan 18.12.2019. Projektin ohjausryhmänä toimiva TSO-foorumin lukioiden rehtoriryhmä on kokoontunut kerran ja kuullut projektin etenemisestä.

Sito/Kansainvälisyys	Luostarivuoren Lyseon lukion Ka1				27.1.2020: edennyt suunnitellusti.
Sito/STEAM Turku	Lukion työelämäkumppanit				Syksyn aikana on pilotoitu työsuunnitelman mukaisesti käytännössä lukiokohtaisten työelämäpilottien toimintamallia ja suunniteltu yhdessä yrityskumppanien kanssa toteutettavia projekteja. Sen lisäksi on kehitetty lukiolaisille suunnattujen korkeakouluopintojen maistiais- ja kurkistuskurssitarjontaa yhteistyössä Turun yliopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa. Tarjontaa on markkinoitu STEAM Turku -sivuston (www.turu.fi/steam) kautta sekä lukion opinto-ohjaajille suunnatuissa tiedotustilaisuuksissa. Syksyn aikana on myös pilotoitu lukion opettajien työelämän varjostusmallia ja muutamia lukio+yritys+korkeakoulu -teemapäiviä ja projekteja sekä aloitettu Klassillisen lukion ilmaisutaitolinjan oman TET-mallin suunnittelu.
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Paikkatieto ja avoin data				Rahoituspäätös 5.6.2018. Myönnetty avustusta 115 740€. Hankeessa tuoteistetaan kahta toimivaksi havaittua tehtävämallikokonaisuutta: mapathon-mallia ja liikkuvan oppimisen nopeita tehtäviä paikkatietoa apuna käyttäen. Eri oppiaineisiin liittyvät tehtävävinkit on jaettu hankkeen verkkosivuilla. Kartta.nyt -facebook-ryhmä toimii ja paikkatietosanastoa kirjoitetaan parhaillaan. Hankkeelle tullaan hakemaan jatkoaikaa 2021 kesäkuulle saakka, koska koordinaattori on tehnyt hanketta osa-aikaisena päätoimisuuden sijaan.

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Palvelualueen tavoite TA 2019	TOTEUTUNUT 31.12.2019
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Sivistystoimiala säilyy kyselyissä kärkipaikalla Turussa	<i>Palvelualueen tulokset paranevat kyselyissä</i>
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Riittävän ja monipuolisen koulutustarjonnan turvaaminen	<i>Seurantajärjestelmä kehittynyt</i>
Turku on vetovoimainen työnantaja	Hakijoiden määrä pysyy vähintään nykytasolla	<i>Hakijoiden määrä pysyy vähintään ennallaan</i>
Lisätietoja:		

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TOT 2018	TA 2019	TOTEUTUNUT 31.12.2019 ')
Työnantajan suosittelu (suosittelee %)	91,4	91,4	91,5	79% suosittelisi ystävilleen
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,64	3,64	3,65	2,3 / 3
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	60,7 ja 55,5	80 %	82 %	56%
Työpaikan ilmapiiri	4,12	4,12	4,13	-
Lisätietoja: ') Kunta 10 -kyselyä ei tehty 2019, 31.12.2019 luvut Henkilöstön työhyvinvoinnin välikysely 2019:sta				

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2017	TOT 2018	TA 2019	Toteutunut 30.6.2019	Toteutunut 31.12.2019	Seuranta- väli
Opiskelijavirtauma	K/T						½ vuotta
Päivälukiot		3280	3200	3200	3166	3170	
Itälukion tutkintoon johtava koulutus		570	530	510	512	530	
Tsuto		15 000	15 000	15 000	6379	13 918	
Opetustunnit/Tsuto	V	19 600	18 850	18 850	10642	21 569	3 kk
Päivälukiot kokonaiskustannus €/opisk	V	6012	6262	6200	toteutuu	6169	12 kk
Päivälukiot opetukseen €/opiskelija	V	3789	3870	4050		4357	12 kk
Itälukio kokonaiskustannus €/opiskelija	V	3719	3847	3850	toteutuu	4185	12 kk
Itälukio opetukseen €/opiskelija	V	2376	2451	2750		2792	12 kk

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus